

stillingen fra et Embede til en Næring, en Næring, som ganske vist er bunden og knyttet til bestemte Betingelser, men dog en Næring. Under den nuværende Tingenes Tilstand har jo Sagførerstillingen været af Lovgivningen opfattet væsentlig som et Embede; det har ligget baade i den Maade, hvorpaa Sagførerne ere bleve udnævnte, nemlig paa samme Maade som ved Embeder, ved Valg iblandt en Mængde Ansøgere efter anstillet Concurrence, og det har ligget i den hele Maade, hvorpaa Lovgivningen har betegnet dem, den Opsigt, den har stillet dem under, ligesom det ogsaa har vist sig paa en særdeles prægnant Maade derved, at Sagførerne tidligere have været underkastede samme Forpligtelser som andre Embedsmænd til at sikkre dens Enfer i Enkeltassen. Det Særegne har imidlertid været det, at det, med Hensyn til hvilket Sagføreren var Embedsmænd, egentlig var det, som var den mindste Deel af hans Forretninger, den mindste Deel baade i Henseende til Tidsanvendelse og navnlig i Henseende til Indtægterne, thi Sagføreren har jo vistnok egentlig kun kunnet betragtes som Embedsmænd med Hensyn til det, hvorpaa hans Eneret gik ud, og det var jo alene selve Mødet i Retterne; med Hensyn til hans øvrige Virksomhed, baade Affattelse af Documenter, Consultation, Ledelse af juridiske Forhandlinger, ja, selv med Hensyn til Affattelse af Indlæg, har jo Sagføreren ingensomhelst Eneret havt, men har forsaavidt drevet en Næring, og det en Næring, som var af en overordentlig fri Natur, idet den ikke har været bunden til nogensomhelst Betingelse med Hensyn til Duellighed eller Rettsindighed, hvorfor den ogsaa unægtelig er bleven i høi Grad occuperet af Folk, som hverken i den ene eller den anden Retning afgave nogensomhelst Garanti, eller tilfredsstillede nogensomhelst Forbring i den ene eller anden Retning. Det er Noget, som jeg i og for sig troer, man maa beklage, at Lovgivningen hidtil har stillet sig paa det Standpunkt, at den hele store Virksomhed med Raadgivning, med Affattelse af Documenter, med Ledelse af juridiske Underhandlinger har været behandlet som en fuldkommen fri og ubunden Næring. Jeg troer, at Enhver vil fra sin Erfaringskreds kunne

hente Exempler nok paa, at dette har været til meget liden Baade for Befolkningen, at denne Tilstand har fremkaldt Personer, som fuldstændig manglede den Kyndighed, som der fordrædes, og for en meget stor Deel endog den Nedelighed, der fordrædes, og at der derved i mange Tilfælde baade er blevet fremkaldt Processer, der kunde været undgaaede, og stæet Transactioner, der have været overordentlig lidet til Belsærd for de Paagjældende. Jeg vilde derfor have kunnet finde det overordentlig heldigt, om man kunde være kommen til at undergive denne Næring — thi som saadan maa utvivlsomt denne Deel af Virksomheden betragtes baade efter Forholdets Bessaffenhed og tillige efter vor hele Udvikling — Reglerne for en bunden Næring, og kunde komme til at knytte Udøvelsen af denne Virksomhed til Betingelser, der afgave nogen Garanti. Det er nemlig aabenbart, at det, som er Forudsætningen for en fri Næring, er, at de Paagjældende, om jeg maa kalde dem Consumenterne, ere istand til at vurdere det Product, som ydes dem, at de virkelig ere istand til at see, om det, der ydes, er Noget, de kunne være tjente med, og det vil vist enhver indrømme, at paa dette Gebeet strækker den almindelige Indsigt ikke til at skjønne og vurdere derover. Men det har ogsaa for mig stillet sig som aabenbart, at Skridt, der gik i den Retning, ikke nu mere vilde lade sig gennemføre, at ethvert Skridt, der gik derhen, vilde blive mødt med den Indvending, at det var høist besynderligt, om man nu vilde fordrø Garanti og opstille Indskrænkninger med Hensyn til en Virksomhed, som man tidligere i Ufrihedens Dage havde troet at turde lade være fri. Jeg kan derfor ikke Andet end finde det meget rimeligt, at det nærværende Lovforslag ikke har indladt sig paa, hvad der jo fra de nærmest Paagjældendes Side, det vil sige Udøverne af Virksomheden, er blevet krævet, nemlig at bestemme Omfanget af Sagførernes Virksomhed paa en mere omfattende Maade end hidtil, med andre Ord, at gjøre den hele Virksomhed, som ligger udenfor den egentlige Procedure, til en indskrænket Næring. See vi derimod hen til den egentlige Sagførervirksomhed, den, med Hensyn til hvilken Sagføreren har Eneret, og med Hensyn til hvilken